

KANTELU

A on arvostellut oikeuskanslerille 12.8.2013 osoittamassaan kantelussa Uudenkaupungin kaupungin hallintoa siitä, että kuntalaisaloitetta ei ole otettu käsittelyyn eikä sen tekijöille ole tiedotettu siitä, mihin toimenpiteisiin aloitteen perusteella on ryhdytty tai aiotaan ryhtyä. Kantelun mukaan aloite oli luovutettu 8.2.2012 kaupunginjohtaja B:lle.

SELVITYS

Uudenkaupungin kaupunginhallitus on 2.12.2013 antanut pyydetyn selvityksen. Selvityksen jäljennös toimitetaan kantelijalle ohessa.

RATKAISU

Sovellettavat säännökset

Perustuslain 108 §:n 1 momentin mukaan oikeuskanslerin tulee valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 2 momentin mukaan oikeuskansleri ryhtyy hänelle tehdyn kantelun johdosta niihin toimenpiteisiin, joihin hän katsoo olevan aihetta lain noudattamisen, oikeusturvan tai perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta.

Kuntalain 8 §:n 2 momentin mukaan aluehallintovirasto voi kantelun johdosta tutkia, onko kunta toiminut voimassa olevien lakien mukaan.

Kuntalain 28 §:n 1 momentin mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritetut toimenpiteet.

Pykälän 2 momentin mukaan asia on otettava valtuustossa käsiteltäväksi viimeistään kuuden kuukauden kuluessa asian vireille tulosta, mikäli valtuuston toimivaltaan kuuluvassa asiassa aloitteen tekijöinä on vähintään kaksi prosenttia äänioikeutetuista kunnan asukkaista.

Kuntalain 29 §:n mukaan kunnan on tiedotettava asukkailleen kunnassa vireillä olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä ratkaisuksista ja niiden vaikutuksista. Kunnan on laadittava tarvittaessa katsauksia kunnan palveluja, taloutta, ympäristönsuojelua ja maankäyttöä koskevista asioista. Asukkaille on myös tiedotettava, millä tavoin asioista voi esittää kysymyksiä ja mielipiteitä valmistelijoiden ja päättäjille.

Arviointia

Lounais-Suomen aluehallintovirastosta saadun tiedon Uudenkaupungin kaupungin hallinnon menettelystä koskien kuntalaisaloitetta on tehty myös sille kantelu. Aluehallintovirasto on antanut asiasta päätöksen 25.9.2013. Päätöksen mukaan Uudenkaupungin kaupungille oli laadittu 676 kuntalaisen toimesta kuntalaisaloite koskien tuulivoimarakentamista. Kuntalaisaloite oli annettu kaupungille 8.2.2013, ei siis 8.2.2012. Aloite olisi kuntalain mukaan kuitenkin tullut käsitellä valtuustossa elokuun 2013 alkuun mennessä. Aluehallintovirastolle annetun selvityksen mukaan kuntalaisaloite oli tarkoitus käsitellä valtuustossa lokakuussa 2013. Aluehallintovirasto kiinnitti päätöksessään Uudenkaupungin kaupungin huomiota vastaisen varalle kuntalain 28 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden noudattamiseen. Minulla ei ole perusteita tulla asiassa toiseen lopputulokseen kuin Lounais-Suomen aluehallintovirasto. Uudenkaupungin kaupungin oikeuskanslerille tehtyyn kanteluun antaman selvityksen mukaan aloite on käsitelty kaupunginvaltuustossa 14.10.2013.

Selvityksen mukaan Uudenkaupungin kaupunki ei voinut ilmoittaa kuntalaisaloitteen tekijälle/tekijöille, mihin toimenpiteisiin aloite oli johtanut tai mihin toimenpiteisiin asiassa aiottiin ryhtyä, koska jätetyssä aloitteessa ei ollut aloitteen tekijöiden tai muita yhteystietoja. Selvityksen liitteenä olevan aloitteen ensimmäisen sivun mukaan aloitteen lähettäjäksi oli merkitty ”Uudenkaupungin kaupungin asukkaat”.

Edellä kerrotuissa olosuhteissa aloitteen tekijälle/tekijöille ilmoittaminen kuntalain 28 §:n tarkoittamalla tavalla on ollut käytännössä mahdotonta. Asiaa voidaan kuitenkin tarkastella myös kuntalain 29 §:n mukaisen kunnan yleisen tiedotusvelvollisuuden kannalta. Sen mukaan kunnan on tiedotettava asukkailleen kunnassa vireillä olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä ratkaisuksista ja niiden vaikutuksista.

Kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kannalta on tärkeää, että asukkailla on riittävät tiedot heitä kiinnostavista kunnan asioista. Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että tiedottamista on lisättävä, ja sen tulee olla entistä avoimempaa. Tavot, joilla tiedotustoimintaa kunnassa harjoitetaan, voivat olla moninaiset. Kysymykseen tulevat mm. paikallislehtien hyväksi käyttäminen tai verkkotiedotus. Se, missä laajuudessa tietoja on annettava ja mitkä ovat sellaiset yleistä mielenkiintoa herättävät kunnan asiat, joista tietoja on annettava, jää kunnan harkittavaksi. Kunnanhallituksen velvollisuutena on järjestää tiedottamisen asianmukainen hoitaminen sekä yleisesti kehittää, ohjata ja valvoa sitä (Hannus, Arno – Hallberg, Pekka – Niemi, Anne E, Kuntalaki, WSOYpro Oy 2009, s. 196 -198).

Tässä tapauksessa kuntalaisaloitteella oli lähes 700 allekirjoittajaa ja kysymys oli jo tällä perusteella yleisesti mielenkiintoa herättävästä asiasta. Tästä syystä katson, että kunnan yleisen tiedotusvelvollisuuden kannalta olisi ollut asianmukaista, että Uudenkaupungin kaupunki olisi tiedottanut kuntalaisaloitteen vireillä olosta ja käsittelystä esimerkiksi paikallislehdissä tai kaupungin verkkosivuilla.

Toimenpiteet

Saatan Uudenkaupungin kaupunginhallituksen tietoon näkemykseni kunnan yleisen tiedotusvelvollisuuden toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa lähetän sille jäljennöksen päätöksestäni. Muihin toimenpiteisiin en katso kantelun antavan aihetta.

Kantelun liitteet palautetaan ohessa kantelijalle.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Risto Hiekkataipale

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Minna Ruuskanen

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi